

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

БІЛА-ТЮРІНА Юлія Зиновіївна

УДК 342.951

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОСЛУГ,
ЩО НАДАЮТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Одеса – 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному університеті «Одеська юридична академія» Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник доктор юридичних наук, професор
КІВАЛОВ Сергій Васильович,
Національний університет «Одеська
юридична академія»,
Президент

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
РЯБЧЕНКО Олена Петрівна,
Університет Державної фіскальної
служби України,
начальник кафедри адміністративного права,
процесу та митної безпеки;

кандидат юридичних наук, доцент
КОРОПАТОВ Олег Миколайович,
Одеський державний університет
внутрішніх справ,
професор кафедри адміністративного права
та процесу

Захист відбудеться _____ 2019 р. о ____ годині на засіданні спеціалізованої
вченої ради Д 41.086.01 Національного університету «Одеська юридична
академія» за адресою: 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 23.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Національного
університету «Одеська юридична академія» за адресою: м. Одеса,
вул. Академічна, 2.

Автореферат розісланий « ____ » _____ 2019 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Л.Р. Біла-Тіунова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сприйняття держави органічним елементом соціуму та мінімізація її антагоністичного позиціонування безпосередньо залежать від сутнісного наповнення функціонування правоохоронних органів, передусім, органів поліції як найбільш наближених до людини у своїй повсякденній діяльності. В Україні створення поліції стало однією з найбільш позитивно оцінених громадськістю реформ, що втілюють сучасні демократичні цінності та свідчать про євроінтеграційний рух Української держави. Позиціонування поліції як принципово нового органу, а не удосконаленої, «осучасненої» міліції у поєднанні з публічністю самого процесу його формування, забезпечили безпрецедентний рівень суспільної підтримки. Однак, за неповні чотири роки свого існування рівень довіри до Національної поліції України стабільно демонструє негативний баланс, який з кожним роком збільшується. Причому, найвищі негативні показники демонструє саме патрульна поліція – структурний підрозділ, чиє оновлення було найбільш показовим. Така ситуація вимагає вжиття невідкладних заходів, у тому числі науково обґрунтованої оцінки причин ускладнення в реалізації завдань Національної поліції, а також виявлення факторів, що впливають на зниження ефективності її діяльності, визначення напрямків коригування подальшого розвитку цього органу.

Зважаючи на те, що первинна підтримка реформи органів внутрішніх справ пов'язана із сподіваннями формування поліції саме як сервісного, а не репресивно-карного органу, що функціонує у взаємодії з громадянами, питання адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України, є визначальними для оцінки й подолання негативних тенденцій у її діяльності. Сприйняття поліції як суб'єкта сервісного обслуговування інтересів громадян і суспільства у цілому не суперечить традиційному розумінню його призначення – «служити і захищати», але вимагає якісного перетворення на рівні безпосередньої взаємодії з громадянами на базі вибудови нових ідеологічних, наукових і нормативно-правових засад. Лише цілковите усвідомлення принципово нового ідеологічного наповнення діяльності Національної поліції та просякнення ним усіх норм, що забезпечують функціонування цього органу, дозволить реалізувати європейські стандарти правоохоронної діяльності в Україні, яких було покладено в основу здійсненої реформи.

Витоки сервісної концепції поліцейської діяльності було сформовано європейською правовою доктриною. В Україні ж цей аспект функціонування органів внутрішніх справ розглядався переважно у контексті надання ними адміністративних послуг, чому присвячено низку дисертаційних досліджень (Д.П. Калаянов, Ю.В. Колцуняк, О.О. Попова, В.М. Сак, О.О. Сосновик, В.М. Циндря, М.М. Шапоренко та ін.). У цілому правоохоронну діяльність як різновид сервісу на монографічному рівні представлено у роботі І.В. Кріцак «Функція надання послуг населенню

органами внутрішніх справ України: теоретико-правовий аспект» (2011), а з урахуванням положень Закону України «Про Національну поліцію» – Д.М. Ластовича «Адміністративно-правові засади надання поліцейських послуг в Україні» (2017). Водночас, системне бачення комплексу послуг, що надаються Національною поліцією в Україні, так само, як і вплив сервісного концепту поліцейської діяльності на механізм її адміністративно-правового регулювання все ще перебувають у процесі формування, що посилює актуальність обраної теми дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано відповідно до плану наукової роботи кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія» «Система адміністративного, адміністративно-процесуального та фінансового права у контексті адміністративної реформи» і є частиною роботи академії в рамках загальнонаукової тематики «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» (державний реєстраційний номер 0110U000671).

Мета і задачі дослідження. Метою дисертаційного дослідження є системний аналіз послуг, що надаються Національною поліцією України, а також визначення напрямків подальшого удосконалення їх адміністративно-правового регулювання шляхом запровадження європейського досвіду функціонування правоохоронних органів як публічно-сервісних інституцій.

Згідно з поставленою метою передбачено вирішення таких наукових задач:

визначити напрямки подальшого теоретичного обґрунтування вітчизняної концепції послуг, що надаються Національною поліцією;

сформувати методологічні засади дослідження адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією;

з'ясувати систему та особливості послуг, що надаються Національною поліцією, як об'єкт адміністративно-правового регулювання;

встановити структуру механізму адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією;

охарактеризувати форми і методи адміністративно-правового регулювання сервісної діяльності Національної поліції, визначити їх особливості щодо окремих різновидів таких послуг;

систематизувати нормативно-правові акти, що регулюють надання послуг Національною поліцією, та визначити особливості організаційного забезпечення їх реалізації;

з'ясувати специфіку адміністративно-правових відносин з надання послуг Національною поліцією;

систематизувати зарубіжний досвід формування механізму адміністративно-правового регулювання надання послуг поліцейськими органами та визначити перспективи його використання в Україні;

визначити проблеми формування і реалізації механізму адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією в Україні, та запропонувати шляхи їх вирішення.

Об'єктом дослідження є публічні послуги як правове явище.

Предметом дослідження є адміністративно-правове регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України.

Методи дослідження. Методологічно дослідження ґрунтується на системному підході, який дозволив виявити закономірності впливу концепції сервісної діяльності поліції на розвиток її адміністративно-правового регулювання. Досягнення поставлених цілей і завдань в межах обраного наукового підходу ґрунтується на сукупності наукових методів філософського, загальнонаукового та спеціально-наукового рівнів. Гуманістичний метод забезпечив можливість вивчення усіх складових механізму адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції в контексті ідеології людиноцентризму [п.п. 1.1, 1.2, 1.3, 2.2, 2.3]. За допомогою діалектичного методу послуги, що надаються Національною поліцією, їх зміст, сутність, порядок надання, компетенція уповноважених органів досліджувалися у взаємному зв'язку між собою і суспільним життям, у їхній взаємодії та взаємовпливові [п.п. 1.2, 1.3, р. 2]. Використання методу аналізу і синтезу дозволило визначити усталені погляди на проблему визначення послуг, що надаються державними органами взагалі та Національною поліцією, зокрема [п.п. 1.1, 1.3, 2.1], а також виокремити і сформулювати питання сервісної діяльності Національної поліції, що не знайшли свого вирішення [р. 3]. Застосування історичного методу допомогло прослідкувати процес трансформації усвідомлення призначення правоохоронних органів в Україні та його кореляцію із змінами механізму адміністративно-правового регулювання правоохоронної діяльності [п.п. 1.1, 1.3]. Системно-структурний метод дозволив охарактеризувати механізм адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією, встановити зв'язки між змінами ідеологічного наповнення діяльності поліції та оновленням правовідносин за участю цього органу [п. 1.3, р. 2]. За допомогою методу моделювання спроектовано конструкцію адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією, наведено конкретні пропозиції з модернізації та реформування форм і методів правового регулювання поліцейської діяльності [п. 1.2, 3.2]. Догматичний метод дозволив з'ясувати сутність адміністративно-правових норм, визначити їх зміст, розкриваючи у такий спосіб значення окремих термінів («послуга», «публічна послуга», «поліцейська послуга» тощо) [п.п. 1.1, 1.3, 2.1, 3.1]. Методи компаративістики забезпечили можливість проаналізувати законодавство та літературу зарубіжних країн, здійснити порівняльну характеристику завдань, що стоять перед правоохоронними органами, послуг, що надають поліцейські в окремих країнах світу, висловити власні пропозиції та визначити можливості запозичення

для удосконалення адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються поліцією, в національному законодавстві на сучасному етапові розвитку України [п.п. 1.1, 3.1]. За допомогою конкретно-соціологічних методів здійснено збір та опрацювання статистичних даних щодо якості послуг Національної поліції, динаміки розвитку адміністративних правовідносин при їх наданні; проаналізовано кількісні та якісні показники використання форм (інструментів) регулювання діяльності цього органу [п.п. 2.2, 2.3, 3.2].

Теоретичну основу дослідження становлять наукові доробки науковців, що фундаментально досліджували питання публічних послуг та функціонування правоохоронних органів в Україні і світі, а саме: В.Б. Авер'янова, О.М. Бандурки, О.І. Безпалової, А.І. Біласа, А.І. Бондаренко, О.М. Буханевича, І.П. Голосніченка, В.Г. Гриценка, С.М. Гусарова, С.Ф. Денисюка, М.В. Дзевелюк, В.О. Ільницького, Д.П. Калянова, А.Т. Комзюка, Ю.В. Колцуняка, І.В. Кріцака, Д.М. Ластовича, Є.О. Легези, Я.Б. Михайлюк, А.Г. Нікуліної, М.Б. Острах, О.А. Падалка, В.В. Петьовки, Г.М. Писаренко, О.О. Попової, О.Ю. Прокопенка, В.М. Сака, Б.В. Семерея, В.І. Сіверіна, О.О. Сосновики, І.І. Суховетрук, В.О. Тищенкою, В.І. Фелика, А.Є. Фоменка, К.А. Фуглевич, В.М. Циндрі, В.Д. Щербаня, О.С. Юніна та ін.

Нормативно-правову базу дослідження становлять Конституція України, законодавство, що регулює питання організації та функціонування Національної поліції України і зарубіжних країн.

Емпіричною базою є узагальнення практики діяльності органів Національної поліції України, плани, звіти та статистичні дані, а також дані соціологічних опитувань.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що робота є першим у теорії адміністративного права комплексним науковим дослідженням адміністративно-правового регулювання надання послуг Національною поліцією. У результаті здійсненого дослідження сформульовано низку положень і висновків, до найбільш значущих з яких належать:

уперше:

запропоновано розглядати послуги, що надаються Національною поліцією у широкому (будь-яка діяльність Національної поліції, спрямована на задоволення персоніфікованих чи суспільних інтересів) та вузькому значенні (безперервна професійна діяльність уповноважених підрозділів та/або службових осіб Національної поліції, спрямована на задоволення публічного інтересу щодо забезпечення громадської безпеки і правопорядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, а також протидію злочинності);

обґрунтовано належність поліцейського піклування до соціальних послуг, що характеризується такими специфічними ознаками:
1) ексклюзивність (надання виключно Національною поліцією);

2) превентивність (надання з метою попередження порушення публічного порядку, публічної безпеки чи недопущення завдання шкоди особою самої собі); 3) короткостроковість процедури; 4) обмеженість кола суб'єктів-споживачів та підстав надання; 5) обов'язковість процесуального оформлення у вигляді протоколу; 6) відсутність юрисдикційного наслідку для суб'єкта-споживача послуги;

з'ясовано особливості форм адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією: 1) впровадження актів-стандартів, які визначають алгоритми надання окремих послуг; 2) поширення використання договірної форми правового регулювання на відносини за участю Національної поліції та інших суб'єктів владних повноважень, в тому числі і шляхом фіксації попередніх намірів;

визначено особливості неперсоніфікованих послуг Національної поліції: 1) наявність особливого суб'єкта споживача послуги – суспільства; 2) спрямованість на процес, а не на результат послуги у вигляді індивідуального акту; 3) абсолютизація мети надання (встановлення правопорядку, забезпечення режиму законності); 4) безперервність здійснення послуги; 5) безоплатність.

удосконалено:

методологічні засади пізнання послуг, що надаються Національною поліцією, як системи прийомів, способів і підходів до аналізу сутнісних характеристик публічних послуг у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку з метою формування корелятивного розуміння призначення поліції сучасному стану розвитку суспільства, а також визначення напрямків удосконалення адміністративно-правового регулювання послуг поліції на засадах об'єктивної діалектики, наукової коректності, відтворюваності, системності і плюралізму;

структуру механізму адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією, шляхом виокремлення необхідних і достатніх елементів: 1) адміністративно-правові норми та адміністративне законодавство; 2) адміністративно-правові відносини; 3) правова свідомість; 4) правова поведінка; 5) юридична відповідальність;

розуміння сучасних методів адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції шляхом встановлення особливостей способів визначення прав і обов'язків суб'єктів відповідних правовідносин, а саме: 1) збереження імперативних засад; 2) розширення використання методу заохочення; 3) впровадження методу взаємодії на рівні суб'єктів владних повноважень;

набули подальшого розвитку:

класифікація послуг, що надаються Національною поліцією за такими критеріями: 1) функціональне спрямування діяльності: а) професійні правоохоронні; б) адміністративні; в) інформаційні; г) соціальні; 2) адресат: а) персоніфіковані; б) неперсоніфіковані; 3) спеціалізація суб'єкта надання: а) виключні (безальтернативні); б) універсальні;

4) спрямованість на реалізацію завдань: а) основні; б) додаткові; в) супутні;
 5) підстава ініціювання: а) індивідуальне зобов'язання; б) позитивне зобов'язання;

концепція «проактивного» обслуговування населення, згідно з якою поліція здійснює постійну профілактику соціальної напруги та попередження злочинів шляхом моніторингу соціального середовища, сприяння вирішення проблем громадян, орієнтованість на надання допомоги з мінімізацією примусового втручання;

наукове обґрунтування типу організації поліції за моделлю «Community policing», якої засновано на парадигмі соціального партнерства та максимального наближення до потреб громади;

підходи до використання досвіду країн з високим ступенем довіри до поліції шляхом: 1) імплементації цілісної моделі адміністративно-правового регулювання органу (підрозділу) Національної поліції у вітчизняний правовий простір; 2) формування нової моделі шляхом органічного або еклектичного поєднання закордонного досвіду та вітчизняних традицій;

сформульовано пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання надання послуг Національною поліцією.

Практичне значення одержаних результатів. Сформульовані в дисертації пропозиції можуть бути використаними у:

науково-дослідній сфері – для подальшого удосконалення теоретичних засад надання публічних послуг населенню, а також розвитку ідей лібералізму у функціонуванні правоохоронних інституцій;

правотворчій діяльності – при внесенні змін та доповнень до норм Закону України «Про Національну поліцію», розробки відомчих нормативно-правових актів, а також узгодження правових категорій, що використовуються у чинному законодавстві;

правозастосуванні – для удосконалення практичної діяльності Національної поліції України з надання послуг;

навчальному процесі – для підготовки підручників та посібників, навчальних програм, методичних вказівок із курсів «Адміністративне право України», «Адміністративно-деліктне право», «Управління якістю надання адміністративних послуг», «Адміністративна юрисдикція поліції», «Взаємодія органів поліції з іншими органами публічної влади».

Апробація результатів дисертації. Дисертацію обговорено на засіданні кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія». Положення, висновки та пропозиції, що містяться в дисертації, доповідалися на міжнародних науково-практичних конференціях: «Правове життя сучасної держави» (м. Одеса, 16–17 трав. 2014 р.); «Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції» (м. Одеса, 20 травня 2016 р.); «Правовий вимір конституційної, адміністративної та фінансової юрисдикції в умовах європейської парадигми України»

(м. Одеса, 17 листопада 2016 р.): «Традиції та новачії юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє» (м. Одеса, 19 травня 2017 р.).

Основні результати теоретичного дослідження використано під час викладання відповідних тем при проведенні семінарських занять із курсу «Адміністративне право України», «Адміністративна юрисдикція поліції», «Взаємодія органів поліції з іншими органами публічної влади».

Публікації. Основні положення і результати дисертації знайшли відображення в 9 наукових публікаціях, 5 із яких опубліковано у вітчизняних наукових фахових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, та 4 тезах доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, що охоплюють вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Обсяг дисертації становить 259 сторінок, з яких основного тексту – 227 сторінок, список використаних джерел містить 306 найменувань і розміщений на 30 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено ступінь її наукової розробленості, мету і задачі, методи, а також основні положення, які виносяться на захист, підкреслено наукову новизну і практичне значення результатів дослідження.

Перший розділ «Теоретико-методологічні засади дослідження адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України» містить три підрозділи, в яких досліджено питання історіографії обраної проблематики, надано теоретико-методологічну характеристику адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією, сформовано ідеологічне та методологічне підґрунтя реалізації сервісних засад діяльності Національної поліції, а також визначено категоріальний апарат дослідження.

У **підрозділі 1.1. «Становлення та розвиток науково-правової думки щодо розуміння послуг, що надаються органами внутрішніх справ»** охарактеризовано історіографію обраної проблематики, в результаті чого виявлено безпосередній вплив гуманістичних цінностей і сприйняття посиленої ролі держави на розвиток науки поліцейстики незалежно від історичного періоду. У зв'язку із цим, опрацювання сервісної природи правоохорони, зокрема в діяльності органів Національної поліції у вітчизняній юриспруденції набуло дискреційного характеру, що надає можливість виокремлення трьох періодів.

Перший період (кінець XIX ст.) представлено працями Н.М. Коркунова, Г.Ф. Шершеневича, А.А. Лопухіна, в яких виявлено закономірності перетворення поліції із закритої організації на публічну

службу в процесі розвитку правової держави. Другий період (20–70 рр. XX ст.) пов'язано з обґрунтуванням абсолютизації держави, централізації влади та визначення провідної ролі правоохоронних органів. Незважаючи на те, що місію міліції у цей період було сформульовано через служіння, що в цілому відповідає сервісному підходові, завдання і функції цієї інституції було повністю орієнтовано на потреби держави та її апарату як єдиного виразника публічного інтересу. Такий підхід найбільш повно представлено у працях Ю. В. Степаненко, І.С. Самоценка, В.Н. Жукова та ін. Третій період (90-і рр. XX ст. – до теперішнього часу) умовно можна поділити на два етапи: перший відзначається прагненням оновити радянську доктрину правоохорони еволюційно, поєднати її елементи з уже достатньо розвинутою концепцією діяльності поліції як сервісної суспільної інституції. Цей етап можна вважати перехідним до другого етапу, який формується виключно на засадах європейської традиції.

У підрозділі 1.2. «Методологічні засади дослідження та формування категоріального апарату адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України» акцентовано увагу на особливостях обрання методологічної бази вивчення адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією, з урахуванням новизни сервісної концепції правоохоронної діяльності та перших результатів проведеної реформи.

Обґрунтовано, що методологічно наукове дослідження послуг, які надаються поліцією, здійснюється на засадах діалектичного підходу до розуміння сутності та природи явищ. Відповідно до вимог діалектики, публічні послуги, генезис їх становлення, різновиди, зміст та сутність, міжнародний досвід у цій сфері слід розглядати у взаємному зв'язку між собою і суспільним життям, у їхній взаємодії та взаємовпливі.

Доведено, що дослідження послуг, які надаються Національною поліцією, у сучасних трансформаційних процесах державотворення має інтердисциплінарний характер і базується на поєднанні філософських, загальнонаукових та спеціально-наукових методів.

Сформовано категоріальний апарат дослідження шляхом визначення сутності і змісту усталених термінів загальнотеоретичної юриспруденції та науки адміністративного права щодо послуг Національної поліції, а саме: адміністративно-правове регулювання, його механізм та елементи, правосвідомість, правова поведінка, публічна послуга, поліцейська послуга тощо.

У підрозділі 1.3. «Послуги, що надаються Національною поліцією України, як об'єкт адміністративно-правового регулювання» досліджено правову природу послуг, що надаються Національною поліцією, їх ознаки й особливості, здійснено класифікацію, в тому числі шляхом виокремлення додаткових критеріїв.

З'ясовано, що вся система діяльності національної поліції може бути представлена як комплекс публічних послуг, серед яких за функціональним

спрямуванням поліцейської діяльності доцільно виокремити: професійні (правоохоронні), адміністративні, інформаційні, соціальні послуги.

Доведено, що визначення поняття «поліцейська послуга» найбільш адекватно розкривається через суб'єктну характеристику її надання і більш точно відповідає словосполученню «послуги, що надаються Національною поліцією», оскільки за своїм змістом нею охоплюються не лише вузько спеціалізована професійна поліцейська діяльність, але й інші види послуг, які уже є достатньою мірою теоретично усталеними, щоб мати змогу їх відмежувати.

Акцентовано увагу на додаткових критеріях класифікації послуг, що надаються Національною поліцією. Зазначено, що ступінь індивідуалізації послуг, які надаються Національною поліцією, дозволяє виокремити: персоніфіковані (спрямовані на задоволення потреб конкретного суб'єкта – фізичної чи юридичної особи) та неперсоніфіковані (спрямовані на забезпечення публічного інтересу, зокрема у відносинах, в яких потерпілий є відсутнім) послуги. Таке розмежування дозволяє розширити межі традиційного розуміння категорії «публічна послуга» та доповнити її ознаки. Критерій виключності надання послуг Національною поліцією передбачає виокремлення: виключних (безальтернативних) та універсальних (наприклад, послуги охорони) послуг. Цей критерій дозволяє прогнозувати перспективи диверсифікації суб'єкта надання послуги. За спрямованістю на реалізацію завдань цього органу можна виокремити: основні, додаткові та супутні послуги, що дає змогу визначити перспективи подальшого удосконалення функцій Національної поліції.

Другий розділ «Механізм адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України» складається з трьох підрозділів, присвячених характеристиці окремих елементів механізму адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції.

У *підрозділі 2.1. «Адміністративно-правові норми та система нормативно-правових актів, що регулюють надання послуг Національною поліцією України»* окреслено сферу адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції шляхом визначення норм адміністративного права та їх відмежування від інших галузей, які діють у цій сфері, а також дослідження системи адміністративних нормативно-правових актів.

Встановлено, що зважаючи на повне охоплення завдань Національної поліції категорією «послуга», усе нормативно-правове регулювання діяльності цього органу потребує чіткої кореляції з вимогами сервісної діяльності. Характерною рисою нормативно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією, є міжгалузевість, яка передбачає залучення норм конституційного, адміністративного, кримінального, цивільного і господарського права, а також процесуальних галузей.

Наголошено, що у своїй діяльності Національна поліція керується цілою низкою нормативно-правових актів різної юридичної сили. Встановлено, що на рівні Конституції України не закріплено сервісну природу діяльності Національної поліції України, проте її норми, що закріплюють основоположні права людини і громадянина, визначають засади побудови відносин між ними і суб'єктами влади, формуючи ідеологічне підґрунтя для утвердження цієї концепції в правоохоронній сфері.

Підкреслено, що основним законодавчим актом у системі адміністративно-правового регулювання засад надання поліцейських послуг є Закон України «Про Національну поліцію». Його першочергова роль пояснюється тим, що саме він визначає ключові організаційно-правові аспекти діяльності Національної поліції як суб'єкта надання поліцейських послуг.

Проаналізовано систему відомчих підзаконних нормативно-правових актів, та виявлено прогалини у регулюванні надання окремих послуг Національної поліції.

У *підрозділі 2.2. «Особливості форм і методів адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України»* виявлено тенденції оновлення форм і методів адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції як сервісної інституції.

З'ясовано, що правові форми (інструменти) адміністративно-правового регулювання надання послуг Національною поліцією являють собою традиційні засоби втілення регулюючого впливу: видання нормативно-правових актів; видання індивідуальних (адміністративних) правових актів, укладення договорів. Водночас, серед односторонніх форм адміністративно-правового регулювання посилюється роль типологізованих шаблонних актів: внутрішніх протоколів, технологічних та інформаційних карток, які підвищують рівень обізнаності громадян щодо найважливіших дій при реалізації поліцейської діяльності, прав та обов'язків поліцейського, прав та обов'язків персоніфікованих споживачів, у тому числі щодо питання порядку, суб'єкта і строків оскарження. Договірні засади адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції передбачають використання таких інноваційних форм, як укладення меморандумів з іншими суб'єктами владних повноважень.

Організаційні форм адміністративно-правового регулювання надання послуг Національною поліцією у своїй більшості реалізуються при вимірюванні їх якості, зокрема у процесі соціологічних опитань щодо визначення рівня довіри громадян.

Методи адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції характеризуються збереженням засад імперативності навіть у відносинах, заснованих на договорі. особливого значення набувають методи взаємодії з приватними особами, місцевою громадою, громадянським суспільством.

У підрозділі 2.3. «Адміністративно-правові відносини за участю Національної поліції України в умовах сервісного сприйняття правоохоронної діяльності» охарактеризовано вплив сервісного підходу на адміністративно-правові відносини, що виникають, змінюються і припиняються у ході реалізації завдань і функцій Національної поліції.

Встановлено, що сервісна природа діяльності Національної поліції вимагає розгляду надання нею послуг виключно в контексті правових відносини, більшість із яких є адміністративними.

Обов'язковими суб'єктами адміністративно-правових відносин з надання послуг Національною поліцією є: 1) суб'єкт надання послуги – органи, структурні підрозділи, посадові особи Національної поліції; 2) суб'єкт-набувач послуги – суспільство, громада. Для окремих послуг, що надаються Національною поліцією, є характерним ускладнення суб'єктного складу, а саме: а) наявність суб'єкта звернення; б) залучення структури-посередника; в) наявність відокремлених суб'єктних структур при формуванні додаткових рівнів правовідносин (особи, щодо яких вживаються превентивні або примусові поліцейські заходи; особи, представники зацікавлених осіб, що сприяють здійсненню провадження, тощо).

Об'єктом базового рівня адміністративно-правових відносин із надання послуг Національною поліцією є публічна безпека і порядок. У персоніфікованих відносинах виокремлюються конкретизовані об'єкти відносин: власність, життя і здоров'я людини, інформація тощо.

Акцентовано увагу на тому, що у відносинах із надання неперсоніфікованих послуг права і обов'язки Національної поліції визначено на рівні Закону, тоді як права і обов'язки набувача послуги опосередковано впливають із змісту норм, що встановлюють завдання Національної поліції. Суспільство або громада – набувачі послуг мають право на: отримання якісних послуг, їх періодичну оцінку, інформацію про стан реалізації послуг та імовірні загрози; а також обов'язки дотримуватися вимог законодавства, сприяти реалізації повноважень Національної поліції, інформувати про наявні або можливі порушення.

Третій розділ «Міжнародний досвід та шляхи удосконалення адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України» складається з двох підрозділів, в яких досліджено перспективи подальшого розвитку правового регулювання надання послуг Національною поліцією в Україні на основі подальшого використання міжнародного досвіду та результатів діяльності новоствореного органу.

У підрозділі 3.1. «Адміністративно-правове регулювання послуг, що надаються органами поліції у зарубіжних країнах, та перспективи його використання в Україні» визначено сфери організації та діяльності Національної поліції, в яких може бути використано досвід країн з високим рівнем довіри до поліцейських структур.

З'ясовано особливості реалізації концепцій Community policing та «проактивного обслуговування населення» у країнах ЄС, що полягають у встановленні координаційних зв'язків між громадою та поліцейськими структурами шляхом: а) визначення потреб громади у сфері забезпечення публічної безпеки; б) обговорення з громадою плану заходів щодо досягнення відповідного рівня поліцейських послуг; в) розвитку форм і методів комунікації громади і поліції; г) солідаризації відповідальності. Акцентовано увагу на усвідомленні еволюційності процесу становлення зазначених концепцій та його детермінантах.

Проаналізовано досвід пострадянських країн щодо методів оцінки якості послуг Національної поліції, заходів, спрямованих на її підвищення, а також засобів забезпечення відкритості діяльності поліцейських структур. Доведено доцільність збереження внутрішнього періодичного оцінювання результатів діяльності підрозділів Національної поліції та її кадрового складу, а також його кореляції із зовнішнім (соціологічним) оцінюванням.

Виявлено зв'язок між залученням поліцейських структур до надання соціальних послуг і рівнем їх сприйняття як сервісних інституцій.

У *підрозділі 3.2. «Шляхи удосконалення адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України»* наведено бачення подальшого розвитку Національної поліції як сервісної інституції.

Наголошено, що успішність реформування Національної поліції вимагає посилення організаційної складової її забезпечення, зокрема, щодо використання методів планування. На особливу увагу заслуговує вироблення стратегії розвитку Національної поліції з урахуванням соціально-економічних умов періоду, на який її розраховано, а також своєчасності розробки планів заходів, спрямованих на її реалізацію, контролю за їх виконанням, а також обґрунтованості коригування.

З'ясовано переваги кодифікованого акта як основи нормативного регулювання організації і діяльності Національної поліції в Україні, визначено перспективи його прийняття та сферу регулятивного впливу.

Визначено напрямки узгодження положень концепції реформи з децентралізацією в Україні та становлення Національної поліції як сервісного органу, що функціонує на принципах Community policing. Запропоновано розширити договірну форму регулювання діяльності Національної поліції на відносини з органами місцевого самоврядування.

Розроблено пропозиції щодо удосконалення нормативного регулювання оцінювання результатів діяльності Національної поліції як обов'язкової умови розвитку її сервісної природи.

ВИСНОВКИ

У **Висновках** сформульовано найбільш суттєві результати та положення дослідження, наведено теоретичні узагальнення та авторські

пропозиції стосовно удосконалення правового регулювання надання послуг Національною поліцією України.

1. Розвиток концепції послуг, що надаються Національною поліцією, пройшов тривалий еволюційних шлях, в якому можна виокремити три етапи: 1) сприйняття поліції як карно-репресивного органу, чия діяльність спрямовано на забезпечення стабільності державного ладу; 2) встановлення місця поліції в системи органів публічного адміністрування та виокремлення додаткових функцій, що мають характер послуг і реалізуються для досягнення загальної мети – охорони правопорядку; 3) розгляд діяльності поліції через призму концепції сервісної держави та переоцінка сутнісного наповнення її функцій як суспільно значущих послуг, що є результатом суспільного договору. Запровадження такого виду діяльності Національної поліції, як «поліцейська послуга», стало ключовим моментом у намаганнях докорінно змінити філософію діяльності правоохоронних органів України та трансформувати їх функції із контрольно-репресивних у сервісні. Домінуючим типом поліцейської діяльності стає модель «служіння суспільству», якої засновано на парадигмі соціального партнерства. Згідно із цією моделлю поліцейська діяльність не лише зазнає якісних змін, але й розширюється у кількісному вимірові за рахунок додаткових соціальних послуг.

2. Визначення особливостей адміністративно-правового регулювання поліцейської діяльності у контексті сервісного розуміння завдань Національної поліції забезпечується використанням специфічного методологічного інструментарію, який формується в межах системного підходу. Встановлені завдяки цьому підходові взаємозв'язки між окремими різновидами послуг, що надаються Національною поліцією, дозволяють визначити прогалини, усунути наявні суперечності та змоделювати цілісний механізм їх адміністративно-правового регулювання. Рівневість методологічної бази дослідження, а саме використання комплексу загальнонаукових і спеціально-наукових методів з урахуванням філософських законів гуманізму і діалектики стали визначальною умовою для повного перегляду ідеології усіх складових механізму адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією.

3. Нормативно закріплена категорія «поліцейська послуга» містить низку доктринальних і методологічних суперечностей, пов'язаних з відсутністю належної кореляції з родовим поняттям «публічна послуга», а також штучним звуженням сфери сервісної діяльності Національної поліції: по-перше, ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» ставить під сумнів такі аксіоматичні ознаки публічних послуг, як: 1) ініціювання надання послуги споживачем; 2) наявність кінцевого результату надання послуги у вигляді індивідуального акта типової форми; 3) спрямованість на задоволення персоніфікованого інтересу у вигляді корисного результату; по-друге, завдання Національної поліції не охоплює усіх його функцій та повноважень як органу публічної адміністрації. Уникнення зазначених

суперечностей на теоретичному рівні є можливим через виокремлення широкого та вузького підходів щодо розуміння поліцейських послуг. Широкий підхід формується, виходячи із суб'єкта надання послуги, тобто будь-яка діяльність Національної поліції є поліцейською послугою. У вузькому розумінні поліцейські послуги – це безперервна професійна діяльність уповноважених підрозділів та/або службових осіб Національної поліції, спрямована на задоволення публічного інтересу щодо забезпечення громадської безпеки і правопорядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, а також протидію злочинності. Розуміння поліцейських послуг, що випливає із норм Закону України «Про Національну поліцію», повністю не узгоджується із жодним зі сформульованих теоретичних підходів, тому усунення виявлених суперечностей є можливим шляхом заміни нормативного терміна «поліцейські послуги» на термінологічне словосполучення «послуги, що надаються Національною поліцією».

4. Послуги, що надаються Національною поліцією, являють собою складну систему, сформовану на функціональному спрямуванні поліцейської діяльності, яка охоплює такі групи послуг: 1) професійні правоохоронні (поліцейські у вузькому розумінні); 2) адміністративні; 3) інформаційні; 4) соціальні. Класифікація послуг, що надаються Національною поліцією, є можливою за різними критеріями, серед яких особливого значення у контексті предмета дослідження набули такі: 1) адресат: а) персоналізовані; б) не персоналізовані; 2) спеціалізація суб'єкта надання: а) виключні (безальтернативні); б) універсальні; 3) спрямованість на реалізацію завдань: а) основні; б) додаткові; в) супутні; 4) підстава ініціювання: а) індивідуальне зобов'язання; б) позитивне зобов'язання. Кожна із наведених класифікаційних груп може бути виокремленню з певною долею умовності, але забезпечує більш глибоке сприйняття особливостей адміністративно-правового регулювання окремих напрямків поліцейської діяльності сервісного типу.

5. Адміністративно-правове регулювання послуг, що надаються Національною поліцією, є процесом цілеспрямованого впливу норм адміністративного права на відносини, що виникають, змінюються або припиняються під час надання Національною поліцією професійних правоохоронних, адміністративних, інформаційних або соціальних послуг. Ефективність такого впливу визначається наявністю збалансованого механізму – сукупності необхідних і достатніх елементів, а також методів і форм їх взаємодії у ході реалізації.

6. Сукупність органічних елементів механізму адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією, є незмінною, але кожен з елементів відбиває характерні риси об'єкта адміністративно-правового регулювання та формує особливості самого механізму. До таких елементів зараховано: а) адміністративно-правові норми та адміністративне законодавство; б) адміністративно-правові

відносини. Серед функціональних елементів механізму адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції, які є достатніми для повного з'ясування його специфіки, виокремлено: а) правову свідомість; б) правову поведінку; в) юридичну відповідальність.

7. Сервісна складова поліцейської діяльності зумовлює її тяжіння до стандартизації, що зумовлює появу нових правових форм її адміністративно-правового регулювання: а) внутрішніх протоколів, які закріплюють алгоритми дій поліцейського щодо окремих послуг; б) узагальнених інформаційних карток для персоніфікованих послуг, які підвищують рівень обізнаності громадян щодо найважливіших дій при реалізації поліцейської діяльності, прав та обов'язків поліцейського, своїх прав та обов'язків, у тому числі щодо питання можливості їх оскарження, суб'єкта і строків такого оскарження. Договори як форма адміністративно-правового регулювання надання послуг Національною поліцією мають суттєвий потенціал для розширення сфери свого використання зі створенням місцевої поліції.

8. Зміни в методах адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції як сервісної інституції відбиваються у способах визначення прав і обов'язків суб'єктів правовідносин, що при цьому виникають. Права й обов'язки органів, структурних підрозділів та посадових осіб Національної поліції як обов'язкових суб'єктів правовідносин з надання послуг визначаються методами уповноваження і заборон. Для більшості послуг, встановлені межі мають фіксувати достатню варіативність поведінки, за виключенням адміністративних послуг, в яких доцільним є використання методів, що забезпечують прийняття дуальних рішень. Для приватних суб'єктів відносин з надання послуг Національною поліцією особливості способів визначення їхніх прав і обов'язків характеризуються: 1) розширенням використання методу заохочення; 2) впровадженням методу взаємодії.

9. Система нормативно-правових актів, які регулюють надання послуг Національною поліцією, представлена трьома рівнями: 1) міжнародні акти; 2) Конституція і Закони України, акти вищих органів державної влади; 3) відомчі підзаконні нормативно-правові акти. Міжнародні акти, як правило, мають рекомендаційний характер, але в умовах реформування Національної поліції в Україні вони набувають значення орієнтирів розвитку вітчизняного законодавства, а їхні норми отримують закріплення у конкретизованих обов'язкових приписах. Конституція України не містить норм, що визначають статус Національної поліції, її структуру, місце в системі органів публічної влади. Водночас, положення Конституції України щодо гарантій прав і свобод людини і громадянина визначають ідеологічні засади функціонування цього органу. Основу адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції України становлять закони, серед яких визначальне місце посідає Закон України «Про Національну поліцію», що визначає вектор

подальшого розвитку нормативно-правового забезпечення надання послуг цим органом. Найчисленнішою є група відомчих нормативно-правових актів, представлена наказами Міністерства внутрішніх справ України, яка перебуває на початковому етапі формування.

10. Адміністративно-правові відносини з надання послуг Національною поліцією – це врегульовані нормами адміністративного права суспільні відносини, що виникають, змінюються і припиняються у ході реалізації завдань і функцій Національної поліції України з метою охорони прав і свобод людини, у тому числі публічного інтересу, створення умов для реалізації нею своїх прав шляхом надання адміністративних, соціальних та інформаційних послуг у правоохоронній сфері; протидії злочинності, а також забезпечення публічної безпеки і порядку.

11. Загальні особливості адміністративно-правових відносин з надання послуг Національною поліцією мають вираження у суттєвому розширенні альтернативної дискреції повноважень поліцейських. При цьому, особливості адміністративно-правових відносин з надання послуг додатково мають прояв у: 1) відносинах з надання персоніфікованих послуг – наявність юрисдикційних ознак, не характерних для послуг, та існування «позитивних» відносин, не характерних для правоохоронної діяльності; 2) відносинах з надання неперсоніфікованих послуг – наявність особливого суб'єкта-споживача послуг – суспільства; 3) відносинах з надання неперсоніфікованих послуг юрисдикційного характеру – відсутність можливості їх припинення за ініціативи зацікавленої особи; 4) відносинах з надання універсальних послуг – подолання монополії органів поліції як єдиного можливого суб'єкта правовідносин із провідним статусом.

12. Реформа адміністративно-правового регулювання Національної поліції в Україні здійснюється з максимальним використанням зарубіжного досвіду, залученням іноземних фахівців і характеризується двома підходами: 1) імплементація цілісної моделі функціонування органу (підрозділу) Національної поліції у вітчизняний правовий простір (реформа патрульної поліції); 2) формування нової моделі шляхом органічного або еклектичного поєднання закордонного досвіду та вітчизняних традицій (реформа служби дільничних інспекторів). Перспективними напрямками використання зарубіжного досвіду на сучасному етапі становлення і розвитку адміністративно-правового регулювання Національної поліції є визначення: 1) форми впровадження концепцій Community policing та «проактивного обслуговування населення»; 2) методи оцінки якості послуг, що надаються Національною поліцією, і заходи, спрямовані на її підвищення; 3) засоби забезпечення відкритості діяльності Національної поліції; 4) розвиток сфери надання соціальних послуг Національною поліцією.

13. Сучасний стан адміністративно-правового регулювання надання послуг Національною поліцією характеризується фрагментарністю, пов'язаною з: а) відсутністю стратегії реформування Національної

поліції як сервісної інституції; б) одночасною реалізацією великої кількості пілотних проектів, ініційованих як на центральному, так і на місцевому рівнях; в) неузгодженістю заходів реформ Національної поліції і децентралізації. Подальший розвиток адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції України передбачає:

13.1) ухвалення проекту стратегії реформування Національної поліції України

13.2) розробку і прийняття системного законодавчого акту – Поліцейського кодексу України;

13.3) удосконалення системи оцінки рівня довіри населення до Національної поліції, передбаченої Постановою КМУ № 58 від 7.02.2018 р., шляхом розмежування громадського та індивідуалізованого оцінювання;

13.4) прийняття положень та посадових інструкцій, що визначають організацію і функціонування підрозділів Національної поліції.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Публікації у фахових виданнях:

1. Біла-Тюріна Ю.З. Послуги в діяльності Національної поліції України. *Європейські перспективи*. 2015. № 5. С. 81–85.

2. Біла-Тюріна Ю.З. Персоніфіковані послуги, що надаються Національною поліцією України. *Юридичний вісник*. 2016. № 2. С. 220–225.

3. Біла-Тюріна Ю.З. До питання теоретико-методологічних засад дослідження послуг, що надаються Національною поліцією України. *Держава і регіони*. 2016. № 3(53). С. 59–64.

4. Біла-Тюріна Ю.З. Національна поліція України як суб'єкт надання адміністративних послуг. *Наше право*. 2016. № 5. С. 63–69.

5. Біла-Тюріна Ю.З. Використання сучасних світових тенденцій у процесі становлення Національної поліції України як органу надання послуг. *Право та державне управління: зб. наук. праць*. 2016. № 4. С. 60–66.

Публікації апробаційного характеру:

6. Біла Ю.З. Стадії правотворчої процедури. *Правове життя сучасної держави*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. ювілею академіка С.В. Ківалова (м. Одеса, 16–17 трав. 2014 р.) Т. 1. Одеса: Юрид. л-ра, 2014. С. 87–89.

7. Біла-Тюріна Ю.З. Поліцейські послуги – базис формування нової поліції України. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 20 трав. 2016 р.). Одеса: Юрид. л-ра, 2016. Т. 2. С. 51–53.

8. Біла-Тюріна Ю.З. Поліцейське піклування як різновид поліцейських послуг. *Правовий вимір конституційної, адміністративної та фінансової юрисдикції в умовах європейської парадигми України*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 листоп. 2016 р.). Одеса: МГУ, 2016. С. 77–81.

9. Біла-Тюріна Ю.З. Ознаки поліцейських послуг та їх характеристика. *Традиції та новачії юридичної науки: минуле, сучасне, майбутнє*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 трав. 2017 р.): у 2 т. Одеса: Видав. дім «Гельветика», 2017. Т. 2. С. 72–74.

АНОТАЦІЯ

Біла-Тюріна Ю.З. Адміністративно-правове регулювання послуг, що надаються Національною поліцією України. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2019.

Дисертацію присвячено особливостям адміністративно-правового регулювання надання послуг Національною поліцією України та визначенню засобів посилення сервісної функції в діяльності цього органу з метою його адаптації до стандартів поліцейської діяльності та підвищення рівня довіри населення. Визначено поняття та сутність послуг, що надаються Національною поліцією України, запропоновано розглядати поліцейські послуги у вузькому та широкому сенсі.

Охарактеризовано особливості механізму адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією. З'ясовано особливості виникнення, розвитку і припинення адміністративно-правових відносин щодо надання адміністративних, інформаційних, соціальних та професійних правоохоронних (поліцейських) послуг. Виявлено особливості форм (інструментів) та методів адміністративно-правового регулювання послуг, що надаються Національною поліцією. Проаналізовано сучасний стан нормативно-правового забезпечення надання послуг Національною поліцією та сформульовано пропозиції щодо удосконалення окремих нормативно-правових актів.

Ключові слова: публічні послуги; сервісне спрямування правоохоронної діяльності; поліція; поліцейські послуги; адміністративно-правові відносини з надання послуг Національною поліцією; механізм адміністративно-правового регулювання послуг Національної поліції.

АННОТАЦИЯ

Била-Тюрина Ю.З. Административно-правовое регулирование услуг, которые предоставляются Национальной полицией Украины. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право, информационное право. – Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2019.

Диссертация посвящена особенностям административно-правового регулирования услуг, предоставляемых Национальной полицией Украины, определению способов усиления сервисной функции в деятельности этого органа с целью его адаптации к стандартам полицейской деятельности и повышения уровня доверия населения. Определено понятие и сущность услуг Национальной полиции Украины, предложено рассматривать полицейские услуги в узком и широком смысле.

Охарактеризованы особенности механизма административно-правового регулирования услуг Национальной полицией. Раскрыты особенности возникновения, развития и прекращения административно-правовых отношений, связанных с предоставлением административных, информационных, социальных и профессиональных правоохранительных (полицейских) услуг. Выявлены особенности форм (инструментов) и методов административно-правового регулирования услуг Национальной полиции. Проанализировано нормативно-правовое обеспечение предоставления услуг Национальной полицией и сформулированы предложения по совершенствованию отдельных нормативно-правовых актов.

Ключевые слова: публичные услуги; сервисное направление правоохранительной деятельности; полиция; полицейские услуги; административно-правовые отношения по оказанию услуг Национальной полицией; механизм административно-правового регулирования услуг Национальной полиции.

SUMMARY

Bila-Tiurina Yu.Z. Administrative and legal regulation of services provided by the National Police of Ukraine. – Manuscript.

Dissertation for a scientific degree of a candidate of jurisprudence in specialty 12.00.07 – administrative law and process; finance; information law. – National University «Odessa Law Academy», Odesa, 2019.

The dissertation is devoted to the peculiarities of the administrative and legal regulation of the provision of services by the National Police of Ukraine and the definition of means of strengthening the service function in

the activity of this body with the purpose of adapting it to the standards of police activity and increasing the level of public confidence. The concept and nature of services provided by the National Police of Ukraine are defined. It is proposed to consider police services in a narrow and broad sense. The services provided by the National Police of Ukraine have been systematized, and additional criteria for their classification have been proposed by: the degree of individualization of the service, the exclusiveness of their provision and the focus on the implementation of the tasks of this body.

The features of the mechanism of administrative and legal regulation of services provided by the National Police are described. The peculiarities of the emergence, development and termination of administrative and legal relations in relation to the provision of administrative, information, social and professional law enforcement (police) services have been clarified. The current state of legal support for the provision of services by the National Police has been analyzed and proposals have been formulated to improve particular legal acts. The peculiarities of forms (tools) and methods of administrative and legal regulation of services provided by the National Police are revealed. Attention is drawn to the need to expand the scope of the contractual form of regulation of relations arising from the provision of services by the National Police of Ukraine. The tendencies of modernization of methods of administrative and legal regulation of services of the National police are determined by improvement of the ways of establishing the rights and obligations for the subjects involved in the relations that arise.

Taking into account national and foreign experience, proposals have been formulated to improve the administrative and legal regulation of the provision of services by the National Police of Ukraine.

Keywords: public services; service direction of law enforcement activities; police; police services; administrative and legal relations for the provision of services by the National Police; mechanism of administrative and legal regulation of services of the National Police.

Підписано до друку 01.07.2019.
Формат 60×90/16. Ум.-друк. арк. 0,9. Наклад 100 прим.

Видавництво ПП «Фенікс»
Свідоцтво ДК № 1044 від 17.09.2002 р.
65009, м. Одеса, вул. Зоопаркова, 25. Тел.: 7777-591.